

Regeringens proposition

1978/79: 206

om nordiska ministerrådets allmänna budget för år 1980 m. m.;

beslutad den 29 mars 1979

Regeringen föreslår riksdagen att antaga det förslag som upptagits i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

OLA ULLSTEN

BERTIL HANSSON

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen begärs medel för att betala Sveriges andel av kostnaderna för den verksamhet, som finansieras över det nordiska ministerrådets allmänna budget för år 1980. Den allmänna budgeten omfattar inte det nordiska kultursamarbetet för vilket en särskild budget finns. I propositionen lämnas vidare en redogörelse för det nordiska samarbete som har bedrivits inom ministerrådets verksamhetsområde år 1978.

HANDELSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1979-03-29

Närvarande: statsministern Ullsten, ordförande, och statsråden Sven Romanus, Mundebo, Wikström, Friggebo, Huss, Rodhe, Hansson, Enlund, Lindahl, Winther, De Geer, Gabriel Romanus, Tham, Bondestam

Föredragande: statsrådet Hansson

Proposition om nordiska ministerrådets allmänna budget för år 1980 m. m.

I prop. 1978/79: 100 (bil. 14 s. 30) har regeringen föreslagit riksdagen att, i avvaktan på särskild proposition i ämnet, till *Nordiska ministerrådets allmänna budget* för budgetåret 1979/80 beräkna ett förslagsanslag av 28 457 000 kr. Jag anhåller nu att få ta upp denna fråga.

1 Inledning

Det nordiska ministerrådet inrättades år 1971 genom en revision av den år 1962 ingångna samarbetsöverenskommelsen mellan de nordiska länderna (Helsingfors-avtalet). Den 12 april 1973 ingicks ett avtal mellan de nordiska länderna om upprättande av det nordiska ministerrådets sekretariat i Oslo. Upprättandet av ministerrådssekretariatet godkändes för Sveriges del av riksdagen den 25 maj 1973 (prop. 1973: 121, UU 1973: 13, rskr 1973: 245). Verksamheten vid sekretariatet inleddes den 1 juli 1973.

I samband med upprättandet av sekretariatet skapades en budget för den del av ministerrådets verksamhet som administreras av sekretariatet. Denna budget, nordiska ministerrådets allmänna budget, omfattar inte det nordiska kultursamarbetet, för vilket ministerrådet i sammansättningen kultur- och undervisningsministrarna, fastställer en särskild budget. Den omfattar inte heller de gemensamma nordiska biståndsprojekt i u-länder som finansieras över de nordiska ländernas biståndsprojekt och inte heller samarbetet genom Nordiska investeringsbanken som upptas under den sjunde huvudtiteln.

Fr. o. m. år 1975 omfattar ministerrådets allmänna budget ett kalender-

ar. Medel för verksamheten under år 1979 anvisades av riksdagen den 29 maj 1978 (prop. 1977/78:173, UU 1977/78:15, rskr 1977/78:351).

Enligt reglemente för nordiska ministerrådets budget (allmänna budget och kulturbudget), beslutat av nordiska ministerrådet den 18 februari 1979 (samarbetsministrarna) och den 15 januari 1979 (kultur- och undervisningsministrarna), fastställer ministerrådet budgeten i mars under förbehåll av de nationella parlamentens godkännande. Reglementet gäller från den 1 januari 1979.

Den 12 mars 1979 fastställde nordiska ministerrådet den allmänna budgeten för år 1980. Dessförinnan hade överläggningar om budgetens omfattning och om prioriteringar hållits mellan ministerrådet i sammansättningen samarbetsministrarna och Nordiska rådets budgetkommitté.

Den budgetprocedur ministerrådet har fastställt innebär för svensk del bl. a. att förslag inte kan föreläggas riksdagen inom den tid under vilken propositioner normalt ska lämnas till riksdagen. Motsvarande gäller för budgeten för det nordiska kultursamarbetet.

Inledningsvis lämnar jag en översiktlig redogörelse för det nordiska samarbetet under år 1978 inom ministerrådets hela verksamhetsområde, dvs. även kulturområdet som inte omfattas av den allmänna budgeten. Därefter redogör jag närmare för ministerrådets allmänna budget för verksamheten under år 1980.

Chefen för utbildningsdepartementet har den 29 mars i år anmält frågan om 1980 års verksamhetsbudget för det nordiska kultursamarbetet m. m. (prop. 1978/79: 203).

2 Det nordiska samarbetet under år 1978

Nordiska ministerrådet har under år 1978 fortsatt sitt arbete att förverkliga existerande avtal och att utarbeta handlingsprogram för olika samsarbetssektorer. Under året tillkom handlingsprogram för det nordiska samarbetet inom miljövårdsområdet, inom turistområdet samt för jämställdhetsfrågor. Förslag till konsumentpolitiskt program har uppgjorts och ett nytt program för nordiskt regionalpolitiskt samarbete utarbetats.

En ny fördelningsnyckel för de nordiska ländernas bidrag för verksamhetsperioden 1980–1982 har beslutats. Ministerrådets totala budget har ökat avsevärt främst på grund av att flera nordiska institutioner förts in under ministerrådets budget bl. a. för att öka möjligheten till överblick över det totala nordiska samarbetet.

Den 1 januari 1979 inleddes verksamheten vid

- en nordisk genbank i Lund för bevarande av jordbruks- och trädgårdsväxter;

- en nordisk institution för alkohol- och narkotikaforskning (bildad genom sammanslagning av Nordiska samsarbetsorganet för drogforskning och Nordiska nämnden för alkoholforskning).

Genom en formell omorganisation har Nordiska medicinalstatistiska kommittén och Nordiska socialstatistikkommittén från och med den 1 januari 1979 permanent knutits till Nordiska socialpolitiska kommittén.

På kulturområdet har det nordiska konstcentret i Helsingfors och det nordiska språksekretariatet i Oslo påbörjat verksamheten. En tvåårig försöksverksamhet inom vuxenutbildningen har avslutats och beslut fattats om fortsatt arbete och fördjupning av vissa områden.

Utredningarna om den nordiska radio- och TV-satelliten fortsatte under år 1978. Ett konkret beslutsunderlag beräknas föreligga juni 1979.

Den sista andelen i Nordiska investeringsbankens grundkapital har inbetalats av de nordiska länderna.

Det största projektet hittills på ministerrådets allmänna budget avslutades vid årsskiftet 1978–79 nämligen NORDKOLT-projektet som redovisar och bedömer utvecklingsmöjligheterna för olika persontransportssystem. Det största projektet på den allmänna budgeten 1979 gäller kärnsäkerhetssamarbetet inom områdena kvalitetskontroll, kontrollrumsutformning, avfallsfrågor och radioekologi.

Andra centrala, delvis avslutade projekt berör ungdomsarbetslösheten, gränsregionalt samarbete och konkurrensförhållandena mellan de nordiska länderna. Under år 1979 väntas bl. a. undersökningar rörande gemensam nordisk projektexport respektive om kapitalets och arbetskraftens rörlighet tilldra sig intresse.

De makroekonomiska frågorna ägnades stor uppmärksamhet under Nordiska rådets session i Oslo 1978. Nordiska ministerrådet beslöt att

a) ta initiativ till att utarbeta en översikt över de viktigaste studier, utredningar m. m. som för närvarande utförs nationellt och internationellt kring de ekonomiska huvudproblemen i vår del av världen;

b) eventuellt komplettera detta med ytterligare material för att få en så realistisk bild som möjligt av situationen i Norden;

c) försöka ytterligare stärka samordningen av den ekonomiska politiken i Norden och skapa starkare grund för nordiskt inflytande på internationell ekonomi.

En rapport från finans- och ekonomiministrarna förelåg vid Nordiska rådets session i Stockholm februari 1979. I denna föreslogs bl. a. att ett ekonomiskt forskningsråd skulle upprättas (varom ministerrådet fattade beslut i februari 1979). Vidare föreslogs att utredningsarbetet skulle fortsättas.

En genomgång av de viktigaste nordiska samarbetsfrågorna skedde då de nordiska statsministrarna möttes den 9 november 1978 i Köpenhamn, då även de nordiska samarbetsministrarna deltog. Ekonomi och sysselsättning, den strukturella krisen i de nordiska ländernas näringsliv, strävande- na att skapa mera stabila valutaförhållanden, gemensam nordisk projektexport, regionalpolitiska problem samt ökad satsning på forskning och utveckling hörde till de tema som blev föremål för diskussion.

2.1 Den nordiska investeringsbanken

Nordiska investeringsbanken framlade sin verksamhetsberättelse över bankens 19 första månader för Nordiska ministerrådet i februari 1978.

Bankens uppgift är att ge lån och ställa garantier på bankmässiga villkor och i överensstämmelse med samhällsekonomiska hänsyn för att genomföra investeringsprojekt och export av nordiskt intresse.

Bankens grundkapital uppgår till ca 400 milj. SDR (särskilda dragningsrätter, motsvarande ca 2.66 miljarder Nkr) varav 100 milj. SDR inbetalats till banken. De fem nordiska länderna inbetalade sista andelen av bankens grundkapital den 1 augusti 1978. Den icke inbetalda delen av grundkapitalet tjänar som medlemsländernas garanti för bankens förpliktelser. Banken kan bevilja lån och ge garantier upp till ett totalbelopp som svarar mot två och en halv gånger bankens grundkapital.

Ytterligare kapital till utlåning skaffas genom upptagning av lån på de internationella kapitalmarknaderna. Under 1978 har banken upptagit tre lån på sammanlagt US \$ 75 miljoner. Under året beviljade banken tolv lån till ett totalt belopp om 91,2 milj. SDR.

Genom beslut av ministerrådet i februari 1979 erhöll investeringsbanken viss möjlighet att ge lån för genomförandet av regionalpolitiska projekt.

2.2 Lagstiftningsfrågor

Mot bakgrund av bl. a. Nordiska rådets rekommendation nr 1/1974 om nordiskt lagstiftningsprogram samt det av ministerrådet i CI 1976 framlagda lagstiftningsprogrammet har lagstiftningsarbetet under 1978 inte upptagit några projekt utan istället koncentrerats på att följa upp programmets olika punkter. Särskild uppmärksamhet har därvid riktats mot de områden som behandlats i de uttalanden som Nordiska rådet gjort under den 26:e sessionen (familjerätt, datalagstiftning och integritetsskydd, ekonomisk kriminalitet, alternativ till frihetsstraff m. m.). Liksom under tidigare år har ett betydande och brett samarbete förekommit även på områden som inte är direkt upptagna i lagstiftningsprogrammet.

2.3 Kulturellt samarbete

Även under 1978 har utbildningen av 16–19-åringar utgjort ett viktigt arbetsfält. Den höga ungdomsarbetslösheten i Norden är utgångspunkt för den studie rörande utbildning och ungdomsarbetslöshet, som utgör ett centralt tema i det treåriga projektprogram för det gymnasiala stadiet som ministerrådet antog i januari 1978. Studien skall på basis av de åtgärder som nationellt vidtagits mot ungdomsarbetslösheten ge en bild av kopplingen mellan utbildnings-, arbetsmarknads- och socialpolitiska åtgärder och dessas effekter.

Den första tvåårsperioden av vuxenutbildningssamarbetet slutförs i början av år 1979. Ministerrådet beslöt i september 1978 om ett fortsatt projektprogram fram till mitten av år 1980, vilket innehåller sex projekt varav några är en uppföljning av redan påbörjade projekt. Arbetet innebär bl. a. revidering och aktualisering av en katalog över forsknings- och utvecklingsarbete inom det vuxenpedagogiska området i Norden, informationsutbyte, undersökning av korrespondensundervisningens roll i distansundervisningen och undersökning rörande rekrytering av korttidsutbildade till vuxenutbildning.

Ministerrådet beslöt i januari 1979 mot bakgrund av ett förslag till riktlinjer för kulturbudgetens insatser i det nordiska forskningssamarbetet om en försöksordning med nordiska forskarstipendier och nordiska forskarsymposier perioden 1 juni 1979 till utgången av år 1980. Vidare beslöt ministerrådet att undersöka möjligheten att utforma regelbundna översikter över samnordiska forskningsinsatser. Frågan om en klarare uppgiftsfördelning mellan nationella forskningsråd och kulturavtalets organ kommer att behandlas under 1979 och riktlinjer för en sådan uppgiftsfördelning kommer att utarbetas i samråd mellan ämbetsmannakommittén för nordiskt kulturellt samarbete och samarbetsministrarnas ställföreträdarkommitté.

Mot bakgrund av statsministrarnas uttalande i november 1978 om behovet av ett ökat nordiskt forskningssamarbete pågår inom ministerrådssekretariatet i Köpenhamn och Oslo ett förberedande arbete för att belysa på vilka områden ett nordiskt forskningssamarbete skulle innebära ett bättre resursutnyttjande än motsvarande forskningsinsatser på nationell nivå.

Frågan om nordiskt radio- och TV-samarbete via satellit utgör en av de mest omfattande inom det allmänskulturella området. Nordiska ministerrådet (kommunikations-, kultur- och utbildningsministrarna) beslöt den 13 mars 1978 att fortsätta utredningen om nordisk radio och television via satellit enligt samma dag antagna direktiv. Utredningen skall bedrivas så att det senast den 15 juni 1979 finns ett sådant underlag att ministerrådet våren 1980, efter remissbehandling hösten 1979, kan fatta beslut om frågans vidare behandling. Utredningen inriktar sig i princip på direktöverföring av samtliga riksomfattande radio- och TV-program i Norden. Härutöver skall beskrivas alternativet med en redigerad nordisk kanal sådant det är skisserat i den tidigare statssekreterarrapporten (NU A 1977: 7-9).

I övrigt hänvisas under detta avsnitt till regeringens proposition 1978/79: 203 om 1980 års verksamhetsbudget för det nordiska kultursamarbetet.

2.4 Socialpolitik

Ministerrådets år 1977 fastställda samarbetsprogram på social- och hälsovårdsområdet har i flera avseenden präglat utvecklingsarbetet under år 1978. Den inledande kartläggningen av efter- och vidareutbildning av so-

cial- och medicinalpersonal har slutförts. Verksamheten vid Nordiska nämnden för alkoholforskning och Nordiska samarbetsorganet för drog-forskning har utvärderats och ministerrådet har beslutat upprätta en ny nordisk institution för alkohol- och narkotikaforskning från och med den 1 januari 1979. Ministerrådet har genomfört en nordisk konferens kring hälso- och sjukvårdsplaneringen. Från och med den 1 januari 1979 har Nordiska medicinalstatistiska kommittén och Nordiska socialstatistikkommittén permanent knutits till Nordiska socialpolitiska kommittén.

År 1979 kommer liksom år 1978 att karakteriseras av att flera stora projekt avslutas eller omprövas, bl. a. Nordiska handikappnämndens verksamhet, ett samnordiskt projekt för klinisk kemi, utredningsarbetet om den gemensamma arbetsmarknaden för social- och medicinalpersonal samt översynen av den nordiska trygghetskonventionen.

Ministerrådet har diskuterat konsekvenserna för hälso- och socialvårdspolitiken med anledning av det växande antalet äldre i samhället.

FN:s internationella barnår 1979 kommer att ägnas uppmärksamhet i flera nordiska samarbetsorgan.

2.5 Arbetsmarknadssamarbete

Situationen på arbetsmarknaden har stått i centrum för det nordiska arbetsmarknadssamarbetet under år 1978. En trepartskonferens om ekonomi och sysselsättning har anordnats samt en arbetsmarknadspolitisk konferens hållits med nordiska och internationella experter inom ekonomi och arbetsmarknadspolitik kring temat full sysselsättning i ett förändrat ekonomiskt klimat.

En rapport om arbetsmarknadspolitikens mål och medel i Norden (NU A 1978: 1) har publicerats.

Ministerrådets principprogram från år 1975 förverkligas i etapper. Resultatet av flera projekt som slutfördes åren 1977 och 1978 har publicerats i Nordisk Utredningsserie, bl. a. beträffande ungdomsarbetslösheten, yrkesvägledning, arbetsmarknadsforskning och utbildning samt arbetsförmedling.

Ett nordiskt informationssystem på arbetsmarknadsområdet igångsattes hösten 1978.

Ungdomsarbetslöshet samt uthyrnings- och entreprenadverksamheten (s. k. grå arbetskraft) var ämnen för särskilda utredningar som år 1977 respektive år 1978 utgjorde underlag för diskussioner mellan arbetsministrarna.

2.6 Arbetsmiljö

Samarbetet under år 1978 har byggt på det handlingsprogram som ministerrådet fastställde november 1977.

De nya arbetsmiljölagarna, som nu trätt i kraft i Danmark, Norge och Sverige, har ställt ökade krav och förväntningar på det nordiska samarbetet.

Under år 1978 har arbetsmedicin/yrkeshygien varit den mest framträdande sektorn inom samarbetet. Dokumentation av yrkeshygieniska gränsvärden och den nordiska vidareutbildningen av specialister inom arbetsmedicin och företagshälsovård utgör en central del av samarbetet.

Inom området psykosocial arbetsmiljö kan särskilt nämnas kartläggningen av grundskolelärares psykosociala arbetsmiljö.

Samarbetet beträffande utarbetandet av skyddsföreskrifter leds av Styrgruppen för arbetarskyddsföreskrifter.

2.7 Miljövård

Miljövårdssamarbetet omfattar frågor som rör skydd och vård av den yttre miljön.

Ministerrådet antog i april 1978 ett handlingsprogram för nordiskt samarbete på miljövårdsområdet för femårsperioden 1978–1982.

Projektverksamheten har år 1978 koncentrerats till delområdena havsföroreningar, luftföroreningar, trafikbuller, industribuller, avfall, produktkontroll, naturvård, miljövårdsforskning och miljödata. År 1979 kommer projektverksamheten att fortsätta på samma områden och utvidgas till områdena återanvändning, friluftsliv, naturresursfrågor och ekologisk planläggning.

År 1978 startades ett projekt kring samordning av undersökningsverksamheten av föroreningsituationen i Skagerrak och Kattegatt där Danmark, Norge och Sverige årligen satsar stora belopp. Projektet kommer att fortsätta år 1979.

Projektet om övervakningssystem för luftföroreningar har fortsatt år 1978. Målet är att genom en samordisk insats utveckla mät- och analysmetoder för att bidra till det europeiska systemet för övervakning av långtransport av luftföroreningar, speciellt sur nederbörd. Projektet fortsätter år 1979. Under år 1978 avslutades ett förprojekt om luftföroreningar i tätorter.

På bullerområdet avslutades år 1978 bl. a. ett projekt rörande gemensam nordisk beräkningsmodell för vägtrafikbuller.

Det nordiska avfallssamarbetet kommer i framtiden att koncentreras på återanvändningsområdet. Ett projekt för att utarbeta ett nordiskt program för återanvändning av avfall kommer att igångsättas år 1979.

På produktkontrollområdet har två projekt slutförts år 1978: kartläggning av undersökningsresurser för produktkontroll respektive förslag till normer för den kemisk-tekniska branschen. Två nya projekt har påbörjats: ett om produktrelaterad information hos myndigheterna; det andra en produktundersökning om flamretardenter.

På naturskyddsområdet har ett projekt om hotade djur och växter i Norden (NU A 1978: 9) slutförts. Projektet om representativa naturtyper i Norden fortsätter och beräknas avslutas första halvåret 1980.

Ett förprojekt om ekologisk kunskap i samhällsplaneringen avslutades år 1978. Uppföljningsverksamhet kommer att sättas igång år 1979. År 1978 fattades beslut att projekt om miljövårdsforskning vanligtvis icke skall bedrivas som nordiska samarbetsprojekt under ministerrådet. Man påbörjade en översikt och analys av de nordiska ländernas forskningsplaner rörande miljövård. Utredningen beräknas vara avslutad första halvåret 1979 och skall tjäna som underlag för att identifiera framtida nordiska forskningsbehov.

År 1978 avslutades den huvudsakliga delen av ett projekt om karakterisering av miljödata (NU B 1978: 10) som har resulterat i förslag till principer och regler. Under år 1979 utges en handbok för reglernas tillämpning samt en populärbroschyr.

2.8 Handels-, finans- och valutapolitiska frågor

Under de senaste 5–6 åren med låg ekonomisk aktivitet i industrivärlden har de nordiska länderna stött på likartade problem.

Den ekonomiska politiken har en gemensam värdebas i Norden. Frihandelspolitiken har gjort ekonomierna öppna och utlandsberoende. Proportionellt höga andelar av resurserna satsas på undervisning, barnomsorg och sjukvård, och icke minst sysselsättningen prioriteras. Nordens länder har ett stort utlandsberoende både av Norden och av utlandet i övrigt.

De nordiska ländernas ömsesidiga ekonomiska beroende har belysts i en preliminär rapport utarbetad av de nordiska finansministrarna på uppdrag av Nordiska Rådet.

Fortsatta täta kontakter mellan de nordiska administrationerna på det handels- och valutapolitiska området spelar en betydelsefull roll för att diskutera aktuella frågor samt för att samordna gemensamma nordiska ställningstaganden i internationella sammanhang.

De nordiska länderna har fortsättningsvis hållit nära kontakt på en rad centrala handelspolitiska områden som under året aktualiserats i olika internationella organisationer. Ministerrådet lägger vikt vid att samarbetet om lösningen av praktiska problem i samband med handeln mellan EG och EFTA fortsätter.

Genom NORDIPRO (samarbetsorgan för de nordiska ländernas handelsprocedurkommittéer) har man speciellt inriktat arbetet på att utveckla framtida procedurer som icke fordrar användning av dokument. Sålunda igångsattes projektet DEDIST - Rationell dataelementdistribution i inter-nordisk och internationell handel - som har till mål att utveckla system för överföring av data mellan parterna i handeln. Vidare har resultaten testats från det tidigare projektet Interface rörande automatisk datakommunikation i utrikeshandeln.

2.9 Industri- och energipolitik

I ministerrådet diskuteras regelbundet aktuella industripolitiska frågor som är av betydelse för de nordiska länderna. År 1978 igångsattes ett nordiskt forskningsprojekt om små och medelstora företag samt en undersökning av konkurrensförhållandena mellan de nordiska länderna.

Arbetet inom Nordisk Industrifond har förts vidare. Fonden hade till och med december 1978 beviljat c:a 60 milj Skr till 119 projekt. Från och med år 1979 har fonden efter beslut i ministerrådet införts som institution på ministerrådets allmänna budget och kommer år 1979 att få ett belopp om Nkr 17.5 milj. till projekt inom industri- och energisamarbetet.

Nordisk Industrifond har sedan år 1976 haft hand också om det nordiska forsknings- och utvecklingssamarbetet inom de sektorer på energiområdet, där nordiskt samarbete icke sköts av andra organ. Medel för denna verksamhet förs från och med år 1979 in under den totala bevilningen till fonden.

Ett fyraårigt kärnsäkerhetsprogram inleddes år 1977 inom Nordisk Kontaktorgan för Atomenergispörsmål. Samarbetet på kärnsäkerhetsområdet omfattar en rad betydelsefulla projekt inom kvalitetskontroll, kontrollrumsutformning, avfallsfrågor och radioekologi.

Standardiserings- och provningsverksamheten inom NORDTEST har fortsatt.

2.10 Byggsektorn

Det nuvarande handlingsprogrammet för nordiskt samarbete inom byggsektorn fastställdes av ministerrådet i maj 1977.

Enligt handlingsprogrammet skall samarbetet för en ökad integration av de nordiska byggmarknaderna fortsätta. En väsentlig nyhet är att samarbetet har utvidgats att omfatta de politiska målsättningarna inom bygglagstiftningen. Vidare prioriteras energisamarbetet, stärkt nordisk medverkan i det internationella byggsamarbetet samt utvidgat samarbete mellan byggföretag i två eller flera länder vid byggexport utom Norden.

Man försöker även nå fram till en gemensam nordisk totalsyn på bevarande och förändring av existerande bebyggelse.

Av nya projekt under år 1978 kan nämnas ett samarbetsprojekt rörande olycksfall i hemmen samt ett omfattande projekt med syfte dels att provningsresultat i ett land skall kunna godkännas i andra länder, dels att mottagarland skall kunna acceptera byggprodukter som är godkända i tillverkarlandet.

Ett samarbetsprojekt om energibesparing i befintlig bebyggelse har också påbörjats.

2.11 Regionalpolitiskt samarbete

Under år 1978 har en utvärdering gjorts av det hittills genomförda nordiska regionalpolitiska samarbetet och förslag har framlagts till nytt regionalpolitiskt handlingsprogram.

Begreppet regionalpolitik har vidgats att omfatta även regionala aspekter inom hela den offentliga sektorn. Konkreta samarbetsprojekt kommer att prioriteras än mer än tidigare.

Gränsregionala samarbetsprojekt har prioriterats högt.

Samarbetet inom området Strömsund-Lierne-Röyrvik-Krokom har kommit igång, exempelvis har koordinering av malmtransporterna börjat konkretiseras. Kartläggningsskedet i Öresundsprojektet har i viss mån avslutats.

Ålandsprojektet har alltmera inriktats på skärgårdsproblem. Inom ramen för projektet fiskodling har en försöksverksamhet med laxodling startats på Island.

Det mest omfattande gränsregionala samarbetet har skett inom Nordkalottkommittén vars arbete fördelats på näringspolitiskt samarbete (med prioritering av industriellt samarbete) och informationsutbyte. Konkreta projekt har startats för att utvidga handelsutbytet och den industriella verksamheten. Bland aktuella samarbetsprojekt inom primärnäringarna kan nämnas rennäringen, bär- och grönsaksodling samt jordbruksforskning. Även turistnäringen har spelat en stor roll i Nordkalottverksamheten.

Nordkalottkommittén har vid ett seminarium med parlamentariker från Nordkalotten diskuterat aktuella politiska frågeställningar i området. Specialorienterade seminarier för företagare har anordnats. En Nordkalott-tidskrift "Nordkalott-Nytt" har börjat publiceras.

På grundval av resultaten från olika forskningsprojekt har man utarbetat en gemensam rapport om den regionala utvecklingen och regionalpolitikens mål och medel i Norden.

Samekonferensen arrangerades den 20–22 juni 1978 i Arjeplog i Sverige.

2.12 Konsumentfrågor

Det nordiska samarbetet på konsumentområdet omfattar forskning och undersökning, utbildning och information, marknadsföring och lagstiftning. Bland nya frågor som tagits upp kan nämnas konsumentfrågor på det regionala och lokala planet samt notifikationssystem för information om pågående konsumentforskning. I samarbetet har en viss tyngdförskjutning skett från traditionella produktundersökningar till produktsäkerhets- och marknadsföringsfrågor.

Projektet rörande system för inrapportering av olyckor i hemmen och

deras grannskap har avslutats (NU B 1978: 14). Arbetet med dessa frågor kommer att föras vidare nationellt.

Produktansvar och försäkring granskades ur konsumenträttslig synpunkt vid ett konsumenträttsligt seminarium.

Erfarenhetsutbytet om tillämpningen av de nordiska marknadsföringslagarna har fortsatt. Ett projekt för nordisk samverkan när det gäller kontrollen av otillbörlig marknadsföring över gränserna har påbörjats under år 1978.

2.13 Transport, kommunikation och trafiksäkerhet

Samarbetet inom transport- och kommunikationsområdet regleras av det nordiska transportavtalet av den 6 november 1972.

Vägforskning är ett samarbetsområde där lönsamma effekter kan uppnås. De goda erfarenheterna från samarbetsprojektet för tillämpning i Norden av den amerikanska s. k. AASHO-undersökningen (STINA-projektet) har bidragit till att man önskar fortsätta samarbetet genom nya vägforskningsprojekt.

Hösten 1977 och vintern 1978 genomfördes kartläggning, analys och prioritering av pågående och planerade vägforskningsprojekt (KAPRI-projektet). Rapporten kommer tillsammans med annat tillgängligt material att användas som underlag för val av eventuella nya projekt inom vägforskningsområdet.

Projektet för nordisk kollektivtrafik (NORDKOLT) syftar till att redogöra för och bedöma utvecklingsmöjligheterna för persontransportsystem, särskilt kollektivtrafiksystem i mindre och medelstora tätorter. Slutrapporter beräknas föreligga i tryck under innevarande halvår.

Projektet TELEMEDEL tog sikte på att underlätta de funktionshämmandes användning av teletjänster. Slutrapporten förelåg i tryck i mitten av år 1978 (NU A 1978: 2).

Frågan om tvärgående flygförbindelser mellan de nordliga delarna av Finland, Norge och Sverige (NU A 1976: 17) har behandlats av en arbetsgrupp med representanter för de norska, svenska och finländska trafikministerierna. En principöverenskommelse har träffats mellan trafikministrarna om att upprätta flygtrafik på linjen Uleåborg–Luleå–Kiruna–Tromsö under en treårig försöksperiod från och med den 1 juni 1979. Regeringen har föreslagit att en riskgaranti ges till reguljär flygtrafik på denna sträcka (prop. 1978/79:149).

Vidare pågår ett projekt för att undersöka möjligheterna att förbättra kollektivtrafiken i glesbygdsområden.

Den arbetsgrupp som tillsattes för att utreda förutsättningarna för linjetrafik med kombinerad passagerar- och bilfärja mellan Island, Färöarna och övriga Norden framlade sin slutrapport sommaren 1978. Rapporten har remissbehandlats.

Utredningsbetänkanden om förbindelserna mellan Danmark och Sverige över Öresund lades fram sommaren 1978 samtidigt med en slutrapport av en dansk flygplatsutredning om bl. a. Kastrup och Saltholm. Betänkandena och rapporten har remissbehandlats.

Projektet om anpassning av transportmedel för att underlätta handikappades resor påbörjades år 1978. I en första fas försöker man få fram förslag om hur järnvägsvagnar och bussar i fjärtrafik skall utformas. Under år 1979 utvidgas projektet att omfatta även fartyg.

En rapport från den arbetsgrupp som tillsatts för att utreda behovet av en harmonisering av reglerna för transportstöd i Finland, Norge och Sverige väntas föreligga under år 1979.

Nordisk kommitté för transportekonomisk forskning (NKTF) har under verksamhetsåret 1977/78 arrangerat fyra konferenser. För kommande verksamhetsår planeras konferenser om bl. a. NORDKOLT-projektet samt gång- cykel- och mopedtrafik.

Samarbetet i trafiksäkerhetsfrågor sker genom Nordiska Trafiksäkerhetsrådet (NTR) och påverkar de nordiska ländernas nationella vägtrafiklagstiftning och forskningsstrategi för trafiksäkerhet. Arbetsgrupper finns bl. a. för att undersöka skillnader i de nordiska ländernas utbildning av och körkortsprov för förare av motorfordon, för att studera hur cyklisters säkerhet i vägkorsningar kan förbättras samt för att värdera olika faktorer kring hastighetsbegränsning.

MIRO-projektet (metodik för insamling och redovisning av olycksdata) fortsatte år 1978 och väntas bli avslutat vid årsskiftet 1979/80.

Under år 1979 kommer två nya projekt att igångsättas under NTR med syfte att

- a) kartlägga behovet av forsknings- och utvecklingsunderlag för det nordiska barntrafiksäkerhetsarbetet
- b) klarlägga metoder och behov av information för värdering av effekterna av trafiksäkerhetsåtgärder.

2.14 Turistfrågor

Ministerrådets program för nordiskt samarbete på turistområdet antogs av Nordiska ministerrådet i juni 1978. Ett permanent turistutskott under ministerrådets ställföreträdarkommitté har upprättats med uppgift bl. a. att styra och koordinera berörda regeringsorgans samarbete i turistfrågor och vara ett forum för erfarenhetsutbyte.

Under år 1978 har projektverksamheten koncentrerats till utbildnings- och informationsfrågor. Tredje fasen av utredningen om ledareutbildningen i hotell- och restaurangnäringen avslutades (NU B 1978: 12).

Hösten 1978 arrangerades en nordisk turistkonferens i Köpenhamn samt ett seminarium i Visby om turismens mera långsiktiga sociala, miljömässiga och ekonomiska konsekvenser.

År 1979 skall en förstudie göras om gemensamt nordiskt bokningssystem för turistnäringen samt en utredning om turismens effekt på ekonomi och sysselsättning.

2.15 Bistånd till utvecklingsländer

En huvudprincip i nordisk biståndspolitik är att bistånden i första hand skall komma de fattiga befolkningsgrupperna till godo och att biståndssatserna baseras på utvecklingsländernas egna behov och prioriteringar.

En nordisk arbetsgrupp för utredning av det nordiska biståndssamarbetet har tillsatts. Vidare har en nordisk arbetsgrupp tillsatts för att utveckla fiskeriprodukter för utvecklingsländernas behov.

Gemensamt finansierade biståndsprojekt (jordbruk, kooperation och utbildning) pågår i Kenya, Tanzania och Mocambique.

De nordiska länderna har gemensam representation i vissa internationella organisationer samt har även nära samarbete på andra områden inom biståndsektorn.

2.16 Jämställdhet

Handlingsprogrammet för nordiskt samarbete i jämställdhetsfrågor fastslogs av ministerrådet den 30 maj 1978 efter att ha behandlats på Nordiska rådets 26:e session i Oslo.

En konkret åtgärdsförteckning i anslutning till programmet har utarbetats efter samråd med Nordiska rådets social- och miljöutskott. Projektarbetet under perioden har omfattat bl. a. frågor kring massmedia och jämställdhet samt föräldrars och barns behov under perioden kring födseln och det första levnadsåret.

2.17 Övrigt samarbete

Ministerrådets undersökning av de multinationella företagens roll i de nordiska ländernas ekonomi påbörjades år 1976 och väntas vara avslutad under år 1979.

Ministerrådet beslöt den 30 maj 1978 att upprätta en nordisk genbank för jordbruks- och trädgårdsväxter fr. o. m. den 1 januari 1979. Genbanken ska bevara och dokumentera den genetiska variationen hos för Norden värdefullt växtmaterial och vara ett serviceorgan åt växtförädlare och andra växtforskare.

I början skall verksamheten omfatta fröbärande jordbruks- och trädgårdsväxter.

2.18 Kontakter med arbetsmarknadens parter

Kontakterna mellan ministerrådet och arbetsmarknadens parter har fortsatt under år 1978 med ömsesidig information. Parterna har hörts när det gäller handlingsprogrammet för konsumentfrågor, andra etappen av arbetsmarknadsprogrammet samt en rapport om s. k. grå arbetskraft. Parterna har också för yttrande fått ett förslag om en jämförande studie av arbetskraftskostnaderna i de nordiska länderna. Vidare har arbetsmarknadsparterna deltagit i flera projekt inom arbetsmiljö- och arbetsmarknadsområdena.

I september arrangerades på initiativ av Nordens Fackliga Samorganisation och efter inbjudan från den danska regeringen en trepartskonferens om ekonomi och sysselsättning i Köpenhamn. Ekonomi- och arbetsmarknadsministrarna, arbetsmarknadens parter samt tjänstemän från berörda departement var representerade.

2.19 Information

De år 1976 fastslagna viktigaste målgrupperna för information är massmedia, politiska förtroendemän och funktionärer samt personer inom undervisnings- och upplysningsarbetet. Allt större vikt har börjat läggas vid mera selektiv information bl. a. till fackpress och experter.

Publikationsverksamheten har varit livlig. Foldern som presenterar ministerrådet har omarbetats och utgivits på fyra språk. Ministerrådets övergripande handlingsprogram "Människan och resurserna i Norden" har delats ut till pressen. Rapporterna inom NU-serien har distribuerats till olika intressegrupper.

Samarbetet mellan de informationsansvariga vid ministerrådets bägge sekretariat och Nordiska rådets presidiesekretariat har intensifierats. Informationsarbete har även bedrivits med t. ex. Föreningarna Norden, utrikesdepartementens pressavdelningar och informationsansvariga vid nordiska departement.

3 Ministerrådets budget för 1980 m. m.

Jag redogör inledningsvis för ministerrådets budget för år 1979.

I mars 1978 fastställde nordiska ministerrådet sin allmänna budget för år 1979. Denna budget omfattar utgifter om totalt 79,8 milj. norska kr., varav 29 milj. avser medel för projekt, 39,2 milj. medel för institutioner samt 11,6 milj. medel för administration. I samband med budgeten fastställdes också s. k. indikativa ramar för projektverksamheten på olika områden. Senare har ministerrådet beviljat medel till konkreta projekt inom dessa ramar.

Jag övergår nu till ministerrådets budget för år 1980.

Ministerrådet har den 12 mars 1979 enats om en budget för år 1980 på 93 383 000 norska kronor vilket är en ökning i förhållande till år 1979 på ca. 13.6 milj. norska kr. Av utgifterna avses en del täckas genom ministerrådets inkomster under 1980 av räntor och avgifter som de anställda vid ministerrådssekretariatet har att erlagga i stället för norsk inkomstskatt. Kostnaderna för nordiska hälsovårdshögskolan i Göteborg förskottas av ministerrådet och fördelas året efter på medlemsländerna i förhållande till andelen utnyttjade elevplatser. På liknande sätt betalas kostnaderna för ett projekt rörande njurtransplantation av sjukvårdshuvudmännen i förhållande till utnyttjandet. Sammanlagt beräknas dessa intäkter till 9 283 000 norska kr. Återstoden 84 100 000 norska kr. avses bli täckt genom bidrag från de nordiska länderna.

Av utgifterna gäller 15.1 milj. norska kr. medel för administration, 45.0 milj. medel för institutioner och 33.3 milj. medel för projekt.

3.1 Administration

De medel som upptagits för administration avser främst kostnaderna för ministerrådssekretariatet i Oslo. Dessa kostnader beräknas öka från sammanlagt 10 577 000 norska kr. till sammanlagt 12 252 000 norska kr. Ökningen beror främst på beräknade löneökningar för personalen och andra kostnadsökningar. Dessutom avses personalen utökas med en tolk/översättare och en sekreterare. Därefter uppgår sekretariatets personal till sammanlagt 39 personer.

I administrationsbudgeten har också beräknats 600 000 norska kr. för en stipendieordning för nordiskt tjänstemannautbyte. Ministerrådets ställföreträdarkommitté tillsatte 1975 en arbetsgrupp för att bl. a. föreslå hur ett effektiviserat tjänstemannautbyte skulle organiseras. Under år 1977 lämnade arbetsgruppen förslag om ett gemensamt system för tjänstemannautbytet mellan de nordiska länderna. Vid ett ministerrådsmöte i december 1978 beslöts att det nordiska tjänstemannautbytet skulle igångsättas under år 1979. Förslaget går ut på att ett begränsat antal tjänstemän under högst ett år skall kunna tjänstgöra i ett annat lands förvaltning. Det anger också ett system för hur kontakterna mellan länderna i denna fråga skulle ordnas. Under utbytestjänstgöringen behåller tjänstemannen sin ordinarie lön från hemlandet. För att täcka bl. a. ökade levnadskostnader ges stipendier på 3 000 Nkr per månad. Målet är att det årligen skall kunna utdelas stipendier för fyra tjänstemän i vardera nordiskt land.

Ministerrådet beslöt i november 1978 att ett gemensamt budgetreglemente skall gälla för ministerrådets två sekretariat, dvs. ministerrådssekretariatet i Oslo och kultursekretariatet i Köpenhamn, fr. o. m. den 1 januari 1979. Det nya reglementet påverkar bl. a. budgetens innehåll presentationsmässigt.

Vidare bedrivs arbete med att harmonisera de skilda ekonomiförvalt-

ningsreglementena som gäller vid sekretariaten. Detta arbete beräknas bli avslutat under år 1979.

3.2 Institutioner

Medel för institutioner har tagits upp med sammanlagt 45.0 milj. norska kr. mot ca 39,2 milj. norska kr. år 1979. Innan ministerrådets budget skapades finansierades de flesta gemensamma nordiska institutionerna direkt genom nationella bidrag i olika former. Ett par institutioner infördes på ministerrådets budget under de första åren. År 1975 uppdrog ministerrådet åt sekretariatet att utreda frågan om införande av flera institutioner på ministerrådets allmänna budget. Härigenom skulle uppnås större överskådlighet över det nordiska samarbetet, större möjligheter till samordning av arbetet, till prioritering och till rationalisering. Denna ordning har redan genomförts på kulturområdet. Frågan om införande av ytterligare institutioner på budgeten utreds vidare. Sammanlagt uppgår antalet institutioner på ministerrådets allmänna budget till elva.

Medlen till institutioner fördelar sig på följande sätt i tusen norska kr. Jag anger också kostnader för år 1979 och det anslag som respektive institution begärt för år 1980.

	1979 Anslag	1980 Institu- tionen	1980 Minister- rådet
Nordiska statistiska sekretariatet	973	1 138	1 185
Nordiska nämnden för alkohol- och drogforskning	—	—	—
Nordiska läkemedelsnämnden	828	998	1 015
Nordiska hälsovårdshögskolan	5 145	7 205	6 070
Nordiska institutet för odontologisk materialprovning	4 950	5 472	5 244
Nordiska industrifonden	17 581	21 112	20 470
Nordtest	1 902	3 369	2 177
Nordiska kommittén för byggbestämmelser	352	370	420
Nordiska genbanken för jordbruks- och trädgårdsväxter	—	2 213	2 133
Samarbetsnämnden för nordisk skogsforskning	1 125	3 976	1 276
Nordiska skogsarbetsstudiers råd	2 144	2 331	2 331
Reserv för institutioner	4 155	—	2 700
Summa	39 155	—	45 021

En ny nordisk institution för alkohol- och narkotikaforskning har bildats som resultat av en sammanslagning av det nordiska samarbetsorganet för drogforskning och den nordiska nämnden för alkoholforskning. Verksamheten inleddes den 1 januari 1979.

I avvaktan på att den nya nämnden skall framlägga sitt budgetförslag, har medel för denna institutions verksamhet tillförts reserven för institutioner.

Nordiska fonden för teknologi och industriell utveckling (nordiska industrifonden), bildades den 1 juli 1973 enligt överenskommelse mellan de nordiska länderna (prop. 1973: 79, NU 1973: 35, rskr 1973: 138). Den syftar till att främja tekniskt forsknings- och utvecklingsarbete med industriell inriktning och av gemensamt intresse för två eller flera nordiska länder.

Under år 1978 fattade fonden beslut om projektstöd på totalt 17,5 milj. Skr. De största insatserna har gjorts inom verkstadsindustrin och massa- och pappersindustrin. Även inom energiområdet har fonden lämnat omfattande stöd. I budgeten för år 1980 har beräknats medel för fonden om 20,5 milj. norska kr.

Genom budgeten för år 1979 fick den nordiska kommittén för byggbestämmelser en egen budget. Det är ännu inte avgjort till vilket nordiskt land som sekretariatet för kommittén skall förläggas.

3.3 Projekt

Beträffande projektmedel har ämbetsmannakommittéerna inkommit med ansökningar om sammanlagt ca 34,5 milj. norska kr. Det belopp ministerrådet har enats om, 33,3 milj. norska kr. är drygt 4 milj. norska kr. högre än år 1979. Den genomsnittliga prisökningen mellan år 1979 och år 1980 har beräknats till ca 6%.

Medlen är avsedda för såväl fortsättning av pågående projekt som igångsättning av nya projekt under år 1980. Samtidigt med budgeten fast-

	1979	1980
Allmänna utredningar	218	—
Socialpolitik	2 344	1 800
Arbetsmarknad	2 562	2 600
Arbetsmiljö	2 180	2 600
Miljövård	2 098	2 200
Jämställdhet mellan män och kvinnor	437	600
Handelspolitik	654	650
Industri- och energipolitik	763	—
Kärnsäkerhet	4 033	4 400
Byggsektorn	1 799	2 000
Regionalpolitik generellt	2 180	2 000
Regionalpolitik Nordkalotten	763	800
Konsumentfrågor	2 398	2 400
Samfärdsel	2 398	2 400
Trafiksäkerhet	599	700
Turism	654	700
	Summa 26 080	25 850
Prisökning	—	2 650
Allmän reserv	2 870	4 800
	Summa 28 950	33 300

ställer ministerrådet indikativa ramar för de olika områdena. Med ledning av dessa skall ämbetsmannakommittéerna utarbeta ansökningar för de konkreta projekten. För huvuddelen av dessa beviljar ministerrådet medel strax före budgetårets början.

En reserv på 4.8 milj. norska kr. har avsatts för projekt som kan bli aktuella senare under år 1980.

För år 1979 och år 1980 har ministerrådet fastställt följande indikativa ramar. Jag anger i båda fallen kostnader i 1979 års prisnivå.

Ett gemensamt program på regionalpolitikens område har förelagts och antagits av Nordiska rådet. Programmet syftar till att öka ambitionsnivån på detta område och främja konkreta samarbetsprojekt. Bl. a. föreslås åtgärder för gränstrakter och de mest utsatta regionerna i Norden. En betydande del av samarbetet kommer även i fortsättningen att inriktas på forskning och utveckling. Förslaget innebär även ökade resurser för det nordiska regionalpolitiska samarbetet. I reserven för projektverksamheten har beräknats 2 milj. norska kr. för stöd till konkreta projekt.

Kapitlet handelspolitik avser vissa projekt rörande handelsprocedurer. För projektverksamheten på kärnsäkerhetsområdet antog ministerrådet ett flerårigt program under år 1976.

4 Föredragandens överväganden

Jag har kortfattat redogjort för det nordiska samarbetet under 1978 inom ramen för nordiska ministerrådet. En mera utförlig redogörelse har lämnats i den berättelse rörande det nordiska samarbetet som ministerrådet har överlämnat till Nordiska rådet.

De nordiska länderna har länge haft ett nära samarbete, som främjats av en likartad samhällsutveckling. Sammanhållningen har blivit en självklarhet i Norden. Samarbetet sträcker sig över nästan alla samhällslivets områden och omfattas av samtliga politiska partier. De nordiska parlamentarikernas aktiva deltagande i detta samarbete är av stor vikt. Genom förslag och rekommendationer till regeringarna och ministerrådet utövar de sitt inflytande på samarbetet och dess inriktning. Den årliga sessionen och gemensamma regelbundet återkommande möten erbjuder regeringsrepresentanter och parlamentariker nyttiga tillfällen till samråd.

De nordiska kontakterna genom folkrörelserna och Föreningarna Nordens verksamhet har väsentligt bidragit till att stärka allmänhetens känsla av nordisk samhörighet. Jag anser det viktigt att allmänheten hålls underlättad om det nordiska samarbetets syften och praktiska resultat genom en effektiv information. Det är en angelägen gemensam uppgift för ministerråd och parlamentariker.

Efterkrigstidens djupaste lågkonjunktur har naturligen gjort att de ekonomiska frågorna fått stor uppmärksamhet i den nordiska debatten.

Vid de nordiska statsministrarnas möte i Köpenhamn i november 1978 var ekonomi och sysselsättning centrala ämnen i diskussioner. Ett ekonomisk-politiskt utredningsarbete äger rum i de nordiska finansministrarnas regi med utgångspunkt i ministerrådets beslut vid Nordiska rådets session i Oslo i februari 1978. Avsikten är att söka få fram en så realistisk bild som möjligt av situationen i Norden för att ytterligare stärka samarbetet inom den ekonomiska politikens område och skapa starkare underlag för nordiskt inflytande på internationell ekonomi. En interimistisk rapport diskuterades av stats- och finansministrarna i februari i år i Stockholm. Man kom då överens om att inrätta ett nordiskt ekonomiskt forskningsråd. Den interimistiska rapporten om det ömsesidiga nordiska ekonomiska beroendet skall bearbetas ytterligare. Arbetet beräknas bli slutfört under året.

Jag vill särskilt betona fyra områden där nordisk samverkan enligt min mening blir av stor betydelse under den närmaste framtiden: regionalpolitik, sysselsättningspolitik, näringspolitik och forskning.

1. Vid Nordiska rådets session i februari 1979 framlade ministerrådet ett förslag till nytt regionalpolitiskt program som bör ge upphov till en intensifierad debatt om samarbetets mål och medel. Det mål som uppställs – "att verka för en i regionalt hänseende balanserad utveckling i Norden" – kommer att ställa stora krav på vart och ett av de nordiska länderna och på vår samarbetsförmåga.

2. På sysselsättningsområdet har ministerrådet beslutat sätta i gång ett omfattande kartläggningsarbete för att belysa effekterna på sysselsättningen av internationaliseringen av våra ekonomier samt av den teknologiska utvecklingen. Man skall vidare undersöka om våra ekonomier och arbetsmarknader till sin struktur och sitt sätt att fungera är rustade att möta utvecklingen.

3. På näringspolitikens område inriktas arbetet på frågor kring utnyttjandet av våra industriers kapacitet. Internationaliseringen och den snabba utvecklingen framtvingar löpande förändringar av den industriella strukturen i våra länder. Den utvecklingen kommer att ställa ökade krav på samråd och samarbete.

4. De nordiska statsministrarna beslöt vid sitt möte i Köpenhamn i november 1978 att uppdra åt Nordiska ministerrådet, samarbetsministrarna och kultur- och undervisningsministrarna att ta initiativ till ett ökat nordiskt forskningssamarbete.

Samarbetsministrarnas ställföreträdarekommitté och ämbetsmannakommittén för nordiskt kulturellt samarbete har påbörjat en analys av områden där ett nordiskt forskningssamarbete skulle kunna utnyttja de ekonomiska och intellektuella resurserna mera effektivt än motsvarande nationella insatser. Vid ett gemensamt möte i Köpenhamn den 20 mars i år beslöt de två kommittéerna att tillsätta en gemensam arbetsgrupp för planering av det fortsatta arbetet. Man avser att presentera konkreta förslag till ett ökat forskningssamarbete till nästa års session med Nordiska rådet i Reykjavik.

Jag övergår nu till att behandla budgeten för år 1980.

Den budget som ministerrådet har fastställt för år 1980 uppgår till ca 93,4 milj. norska kr. vilket är en ökning i förhållande till år 1979 med ca 13,6 milj. norska kr.

Medlen för administration uppgår till ca 15,1 milj. norska kr. mot 11,6 milj. för år 1979. Ökningen beror främst på personalförstärkning vid ministerrådssekretariatet i Oslo samt väntade löne- och kostnadsökningar.

Härutöver avsätts 600 000 norska kr. för ett stipendiesystem för nordiskt tjänstemannautbyte som inleds under år 1979.

Institutionsbudgeten ökar från 39,2 till 45,0 milj. norska kr. och förblir därmed den tyngsta posten i ministerrådets allmänna budget. Innan ministerrådets budget skapades finansierades de flesta gemensamma nordiska institutioner direkt genom nationella bidrag i olika former. Efter en utredning av ministerrådssekretariatet beslöt ministerrådet att fr. o. m. 1978 års budget föra in fyra institutioner, vars verksamhet hade finansierats genom direkta nationella bidrag, på ministerrådets allmänna budget. Därefter har ytterligare fyra institutioner förts in på budgeten.

Jag anser det vara väsentligt att det nordiska samarbetet fördjupas. Det är angeläget att det härvid i enlighet med ett önskemål från Nordiska rådet skapas större överskådlighet och bättre redovisning av det nordiska samarbetet. Det ger också bättre förutsättningar för en prioritering och samordning av de olika samarbetsområdena samt för rationalisering. Motsvarande åtgärder har redan genomförts inom kulturområdet.

Nordiska industrifondens verksamhet är inriktad på att stödja dels tekniska utvecklingsprojekt mellan enskilda industriföretag, dels bransch- eller teknikinriktade projekt som avser att lösa problem av central betydelse för vissa industrisektorer. Utöver den industriellt inriktade verksamheten skall fonden ansvara för forsknings- och utvecklingssamarbete inom de sektorer av energiområdet där nordisk samverkan inte tillvaratas av andra organ. För detta ändamål tillfördes fonden betydande belopp under 1979. I budgeten för 1980 har det beräknats medel för fonden om 20,5 milj. norska kr.

Fonden har visat sig ha stor betydelse för ett ökat nordiskt samarbete på det industriella området. Jag anser det angeläget att det arbete som fonden bedriver, kan fullföljas.

För projektverksamheten under budgetåret 1980 har de olika ämbetsmannakommittéerna och vissa andra samarbetsorgan ansökt om sammanlagt 34,5 milj. norska kr. Efter överläggningar med Nordiska rådets budgetkommitté beslöt ministerrådet om en totalram på 33,3 milj. norska kr. Ministerrådet har för projektverksamheten angivit en reserv på 4,8 milj. norska kr. vilken är avsedd för nya projekt som aktualiseras under året. Härtill kommer en särskild reserv för beräknade prisökningar mellan åren 1979 och 1980.

En betydande del av reserven för projektverksamheten, 2 milj. norska kr., har avsatts för det regionalpolitiska handlingsprogrammet. Detta pro-

gram som förelagts och antagits av Nordiska rådet innebär en ambitionshöjning på detta område. Programmet syftar till att främja konkreta samarbetsprojekt. Bl. a. föreslås särskilda åtgärder för gränstrakter och de mest utsatta regionerna i Norden.

Totalt uppgår kostnaden för ministerrådets allmänna budget under år 1980 till 93 383 000 norska kr. Från detta belopp skall avdrag göras för ministerrådets beräknade inkomster under samma år vilka uppskattas till sammanlagt 9283 000 norska kr. Återstoden, som skall täckas med nationella bidrag, omfattar sålunda 84 100 000 norska kr.

Ländernas bidrag till ministerrådets budgetar betalas enligt en fördelningsnyckel grundad på förhållandet mellan ländernas bruttonationalprodukter. I december 1978 fastställde ministerrådet följande fördelning för åren 1980-1982. Danmark 23,7%, Finland 16,0%, Island 0,9%, Norge 18,0% och Sverige 41,4%. Sveriges andel av de nationella bidragen utgör 34 817 400 norska kr., vilket enligt nuvarande växelkurs motsvarar 29 943 000 svenska kr.

Härtill kommer den svenska andelen av kostnaderna för nordiska hälsovårdshögskolan i Göteborg under år 1979 som har förskottterats av ministerrådet. Andelen beräknas efter utnyttjade elevplatser och är ännu inte känd. Jag beräknar därför samma andel som den svenska andelen av ministerrådets budget, dvs. 41,4% av kostnaden som är 5 145 000 norska kr. Enligt nuvarande växelkurs motsvarar detta ungefär 1 832 000 svenska kr.

Den svenska andelen av budgeten för år 1980 föreslås således uppgå till 31 775 000 svenska kr., dvs. en ökning med 3 318 000 svenska kr. i förhållande till budgeten för år 1979 som uppgår till 28 457 000 svenska kr.

Medlen bör anvisas i statsbudgeten för budgetåret 1979/80. Då nordiska ministerrådets budget avser kalenderåret 1980, kan det svenska bidraget delvis komma att behöva betalas ut efter det svenska budgetårets utgång.

5 Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att till *Nordiska ministerrådets allmänna budget* för budgetåret 1979/80 under elfte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 31 775 000 kr.

Ärendet bör behandlas under innevarande riksmöte.

6 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att antaga det förslag som föredraganden har lagt fram.